

Др Биљана Павловић²³

Учитељски факултет у Призрену – Лепосавић

КОРЕЛАЦИЈА НАСТАВЕ МУЗИЧКЕ КУЛТУРЕ СА ДРУГИМ НАСТАВНИМ ПРЕДМЕТИМА У ОСНОВНОЈ ШКОЛИ

Апстракт: У раду се разматрају могућности повезивања наставе музичке културе са другим наставним предметима у основној школи. Истиче се значај корелације у успостављању континуитета у стицању знања, учвршћивању и систематизацији знања. Доминира тематски приступ у избору садржаја путем којих је могуће остварити међупредметну повезаност. Проучавање исте теме са различитих гледишта препорука је и наставног плана и програма, што је била полазна основа на којој је и конципиран овај рад. Понуђени методички модели инспирисани су косовскометохијском народном музичком традицијом, са циљем да се актуализује питање примене народних песама овог поднебља, које су у настави музичке културе запостављене.

Кључне речи: корелација, настава музичке културе, основна школа, наставник, ученик.

Савремена организација наставне праксе у основној школи подразумева увођење иновираних и креативних приступа васпитно-образовном раду. Све више се инсистира на функционалном повезивању, и интердисциплинарном карактеру наставних садржаја. То је, по мишљењу професора Јовановића, „једна од могућности за превазилажење постојеће расцепканости наставних садржаја на велики број наставних предмета“ (Јовановић 2005, 111). Потенцира се интегративна функција свих предмета и потреба њихове хоризонталне и вертикалне повезаности, по принципу корелације, око водећих, кључних идеја науке. Интенције наставног плана и програма су да се треба чувати „фрагментарног, изолованог знања у оквиру наставних подручја, јер оно има најкраће трајање у памћењу и најслабији трансфер у стицању других знања“ (Просветни гласник, 2008, 51).

Постоји природна повезаност између многих предмета, и то треба искористити као предност у наставном раду. Исти садржаји могу бити

²³ bilja.pavlovic@yahoo.co.uk

употребљиви у настави различитих предмета. Наставни план и програм сугерише: „Пожељно је понављати знање, али не на исти начин, већ у различитим облицима, другачијим речима, у другачијем контексту, у другачијем жанру и у другачијем симболичком медијуму од почетне верзије (речју, сликом, графички, и слично)“ (*Просветни гласник*, 2004, 44). Овакав приступ педагошком раду, настави, ученицима треба да помогне у схватању повезаности и условљености биолошких, географских, економских и културних услова живота човека кроз простор и време.

Настава музичке културе пружа бројне могућности корелације са готово свим наставним предметима у основној школи. Сарадња између предметних области остварује се кроз редовну наставу, додатни рад, слободне активности, излете и екскурзије. Песма, као основа васпитно-образовног рада у настави музичке културе, јесте спона са многим предметним подручјима, али и други музички садржаји могу чинити основу међупредметне повезаности: музичке игре, игре са певањем или уз инструменталну пратњу. Подручје слушања музике, или дечјег музичког стваралаштва, такође може бити погодан терен за остваривање корелације.

Од наставника музичке културе очекује се да, у сарадњи са наставницима других предмета, изврше увид у наставне планове и програме, и утврде преко којих је садржаја и наставних јединица могуће остварити повезаност. У овом раду посебно светло усмерено је према косовскометохијској народној песми, јер сматрамо да је у настави музичке културе запостављена. У избор песама ушле су и три уметничке песме са тематиком везаном за Косово и Метохију. Повезивање наставе музичке културе са предметима: српски језик, свет око нас, природа и друштво, историја, ликовна култура, народна традиција, физичко васпитање, остварено је преко песама: „Киша пада“, „Косовски божури“, „Бој на Косову“, „Песма косовских јунака“, „Тегнај ми оро, мори Бојано“, „Заспало ми Калинче“, „Козарице, Козарице“.

СРПСКИ ЈЕЗИК

Један од задатака наставе српског језика је *развијање поштовања према културној баштини свог народа и потреби да се она негује и унапређује* (*Просветни гласник*, 2008, 2). Настава музичке културе се у великој мери ослања на традиционалну музичку баштину, па се на тој основи отвара могућност сарадње у оквиру ове тематике. Између ова два предмета корелација се може остварити како на нивоу редовне наставе, тако и кроз ваннаставне активности (драмска секција и хор).

Садржаји који представљају *спону* су, пре свега, лирске и епске песме, обичаји и обичајне песме, којима се у настави оба предмета посвећује пажња. Ту су бројалице и народне умотворине, преко којих код ученика, у настави музичке културе, развијамо осећај за ритам, док су у настави српског језика

корисне за развој говора, за доживљавање разлике између месног говора и књижевног језика, као и за доживљавање ритма, темпа, интонације и паузе, нагласка речи (*Просветни гласник*, 2008, 2).

Наставни план и програм за наставу српског језика, за шести разред, предвиђа да ученици упознају поједина језичко-стилска изражајна средства попут контраста, хиперболе и градације (*Просветни гласник*, 2008, 3).

На примеру песме „Киша пада“ указаћемо на могућност повезивања наставних јединица: *стицање знања о градацији*, у настави српског језика, и *обрада динамичких ознака (p, mp, mf, f)*, у настави музичке културе.

Киша пада, трава расте

Умерено Забележио М. Васиљевић
Јањево

Ки-ша па - да тра-ва ра - сте го - ра зе - ле - на, Ки - ша па - да

тра - ва рас - те, го - ра зе - ле - на, ај, ај, го - ра зе - ле - на.

p Киша пада, трава расте,

Гора зелена,

Киша пада, трава расте,

Гора зелена, ај, ај,

Гора зелена.

Мој се драги на пут спрема,

Оће да пође.

mp Узнем прелце и вретенце,

Седнем крај мора.

Отуд иде младо момче тијо ме буди,

mf Устај, устај, девојчице, што си заспала, ај, ај, што си заспала.

Драго ти се оженило, што те просило.

Нек се жени, нека проси, просто нек му је.

f Ведро небо загрмело, гром га убио.

Црна земља распуцала, њега притисла.

Песма ће се на часу музичке културе обрадити по слуху. Девојачко узбуђење за драгим, које постепено расте и кулминира, дочарано је динамичким нијансирањем.

Тема љубавног неверства чини тематско-мотивску суштину ове песме. Девојачка клетва употуњује њен снажан емоционални набој. Веома су успели описи девојке крај мора, која симболизује чистоту, што је у супротности са драматичним обртом на крају песме. Као таква, она може да буде веома погодна у настави српског језика – при обради емоционалног нивоа песме. У

музичком погледу ова градација ће се истаћи динамичким нијансирањем, од тихог према гласном певању.

СВЕТ ОКО НАС

Циљ овог предмета је да ученици млађег школског узраста упознају средину у којој одрастају, као и ширу друштвену заједницу, и развијају одговорност према њој. Неки од задатака су:

- усвајање основних појмова о непосредном природном и друштвеном окружењу, и повезивање тих појмова,
- развијање еколошке свести (*Просветни гласник*, 2004, 48).

У првом разреду, у оквиру стицања сазнања о живој и неживој природи у непосредној околини, предвиђена је наставна јединица: Карактеристичне биљке у окружењу (изглед, станишта, начин живота, брига о њима) (*Просветни гласник*, 2004, 49). То је прилика да ученике основних школа на Косову и Метохији детаљније упознамо са карактеристичним цветом *божур*, који расте на овој територији.

Пре него што се започне разговор о овој биљци, послушаће се песма „Косовски божури“, коју ће ученици упознати слушањем, на часу музичке културе. Песму изводи Хор Учитељског факултета Приштинског универзитета. Песма није изворна, већ је уметничка, али инспирисана мотивима косовске традиције, тј. цветом божур, који је један од њених симбола.

Косовски божурн

Музика и текст: Б. Павловић

Ср-би-јо, цве-те нај-леп-ши, што о-пој-но ми-ри-шеш ти,
 је-сул то бо-жу-ри про-цва-ли из се-ћа-ња до-зва-ни, ни. Нек
 ми-ри-шу Ко-сов-ски бо-жу-ри, и ду-ши нам до-но-се мир, јер,
 са-мо уз њи-хо-ве ми-ри-се би-ће-мо сре-ћни ми. Нек ми.

*Србијо, цвете најлепши,
 Што опојно миришеш ти,
 Јесу л' то божури процвали,
 Из сећања дозвани.*

*Нек миришу Косовски божури,
И души нам доносе мир,
Јер, само уз њихове мирисе,
Бићемо срећни ми.
Србијо, песмо најлепша,
Што чежњом одзвањаш ти?
Је л' то због мириса божура,
На Косову згажених.
Нек миришу Косовски божури...
Устани, земљо божура,
И запевај снагом свом,
Замириши најлепшим мирисом,
Слободом народа свог,
Нек миришу Косовски божури...*

На часу музичке културе, након слушања песме, са ученицима ће се разговарати о:

- карактеру песме и осећањима које је изазвала у њима,
- о извођачком саставу (вокално-инструментална),
- о врсти гласова (женски хор).

На часу предмета свет око нас са ученицима разговарамо о изгледу овог цвета, о месту где он расте и о њиховим сазнањима о овом цвету. Упознајемо их са народним веровањима људи на Косову, везаним за овај цвет.

После Косовског боја, у коме су се сукобиле две јаке војске, земља се натопила крвљу. Према легенди, из крви српских косовских јунака изникли су црвени косовски божури....

Према другој легенди, божур је некада био беле боје, али је на Косову пољу, од српске витешке крви, добио црвену боју.

ПРИРОДА И ДРУШТВО

Настава предмета природа и друштво у основној школи изводи се у трећем и четвртном разреду. Кроз наставу овог предмета ученици надограђују и проширују знања стечена у настави предмета свет око нас. Једна од тема која се обрађује јесте Наше наслеђе. У оквиру ове тематике ученици упознају свој завичај и његову прошлост – културну и историјску (начин живота, производњу, занимања, одевање, исхрану, традиционалне светковине, игре, забаве...); упознају знамените људе из свог краја (просветитељи, песници, писци, сликари, научници...) (*Просветни гласник*, 2005, 42). Овако постављени задаци омогућавају корелацију са наставом музичке културе, која такође, кроз своје садржаје, циљеве и задатке велику пажњу придаје очувању традиционалних, националних и духовних вредности средине у којој ученици живе.

На Косову и Метохији су, близини Новог Брда, познатог средњовековног града и рудника, постојала два одбрамбена комплекса – средњовековни градићи Прилепац и Призренац. Градић Прилепац налази се дванаест-тринаест километара југоисточно од Новог Брда, крај реке Прилепнице, у близини Гњилана. У Прилепцу се око 1329. године родио кнез Лазар Хребелановић (Цветановић 1993, 31). Остаци овог средњовековног утврђења и данас су видљиви код места Чарапон. „Нека памћења казују да се кнез Лазар родио испод тога града, близу потока где је данас Бања. Готово у свим селима, која опасују родно место кнеза Лазара, постоје посебна 'заветна места', али се памте и велики 'заветни дубови'. У селу Шилову, које се налази између Гњилана и села Прилепнице (некада Прилепца), још и данас се памте ови 'заветни дубови', који су, нажалост, педесетих година двадесетог века посечени. Присутна је још увек легенда о њима, која говори да су се у давна времена 'њихови стари' ту заветовали када су полазили у *Бој на Косово*“ (Цветановић 1993, 32).

Песму „Кад је Лазар пош'о на Косово“ ученици ће послушати на часу музичке културе. Осим разговора о њеном садржају и утисцима које песма изазива, имаће задатак да уоче који певачки састав изводи песму и да ли је композиција једногласна или двогласна (снимак певачке групе „Рашанке“).

Бој на Косову

Осећајно Нотни запис: Б. Павловић

Кад је Ла - зар по - шо на Ко - со - во, Ју - го - ви - ће
 са со - бом је по - в'о, и де - се - тог ста - рог Југ Бог - да - на
 то је би - ло Ви - до - во - га да - на.

*Кад је Лазар пош'о на Косово,
 Југовиће са собом је пов'о,
 И десетог старог Југ Богдана,
 То је било Видовога дана.
 Царица их све погледом прати
 Сваком жели да се дому врати,
 Руку љуби честитому књазу,
 Тужан осмех на њеном образу.
 Цар је теши; немој туговати,
 С Косова ћу теби вести слати,
 Збогом остај, полазимо сада
 У Господа, сва је моја нада.
 Косово је јунак преплавио,
 А цар Лазар Богу се молио,*

*Па се Господ цар Лазару јави,
 Хајде, царе, Господа прослави.
 За крст Часни треба да се гине,
 Разуми ме, царе хришћанине.
 Цар са војском на колена клече,
 Опрости ми, Боже, свако рече.
 Ту би Срби победу однели,
 Ал' цар Лазар земаљско не жели,
 Већ небеско где је земља нова,
 Паде Лазар сред поља Косова.
 Из боја се нико не поврати,
 Не хтедоше мајке нарицати,
 Већ подижу соколиће младе
 Још и данас Срби тако раде.*

ИСТОРИЈА – ЛИКОВНА КУЛТУРА – МУЗИЧКА КУЛТУРА

Косово и Метохија је област богата културно-историјским споменицима, од којих многи потичу из средњег века. Међу њима су престони градови као што је Приштина и Паун Поље, у време краља Милутина; Призрен, у време цара Душана; Ново Брдо, као симбол рударства и процвата Србије у средњем веку. Ту је и Мазгит поље, на коме се одиграла Косовска битка 1389. Наставни план и програм историје истиче значај повезивања наставе овог предмета са многим наставним подручјима, ради стицања потпунијег и свестранијег знања о животу човека у прошлости (*Просветни гласник*, 2008, 50–51).

Настава историје у шестом разреду обрађује историјске догађаје средњег века. Косовска битка један је од великих и кључних догађаја историје нашег народа. Обрада наставне јединице која има за циљ упознавање ученика са овим историјским догађајем, прилика је да ученици стекну шире знање, не само о историјским чињеницама везаним за околности под којима се битка одиграла, већ и о нашим славним и пожртвованим владарима и храбрим косовским јунацима. Ликови попут Кнеза Лазара, Милоша Обилића, старог Југ Богдана, Косовке девојке, заслужују посебну пажњу у оквиру многих наставних предмета (српски језик, ликовна култура, музичка култура).

Један од задатака наставе музичке културе јесте упознавање ученика са различитим жанровима музике, као и са занимљивим темама филмске музике (*Просветни гласник*, 2009, 42). При обради наставне јединице (на часу историје) која обрађује Косовску битку, било би занимљиво час започети слушањем познате песме, која је искориштена у филму *Бој на Косову*. Песма треба да буде увод за разговор о овом догађају, што ће створити погодну атмосферу и ученике заинтересовати за ову тематику.

Претходно, на часу музичке културе, ученици ће послушати ову песму.

Као увод у слушање песме са ученицима ће се повести разговор о томе шта све инспирише уметника у његовом стваралаштву (природа, животиње, ликови из романа, легенде, историјски догађаји, и сл.).

Ученицима саопштавамо да ћемо послушати једну песму а њихов је задатак да утврде о чему она говори и шта је песника инспирирало да напише ову песму. (Историјски догађај, Битка на Косову.)

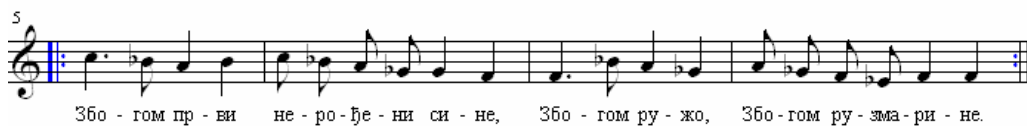
Након првог слушања и разговора о садржају песме, разговарамо о њеном карактеру. Како песма звучи? (Озбиљно, достојанствено, свечано, емотивно, херојски.)

Каква осећања у вама буди ова песма? (Буди племенита патриотска и родољубива осећања, осећање храбрости, поноса и достојанства.)

Којим изражајним музичким средствима је композитор дочарао одлучност косовских јунака да храбро крену у бој? (Чврстим ритмом, одлучном и узвишеном мелодијском линијом, инструментима.)

Који извођачки састав изводи композицију? Да ли је у питању вокална или вокално-инструментална композиција? (Вокално-инструментална композиција, учествују солиста и оркестар.)

Песма косовских јунака

Христe Божe, распети и свети,

Српска земља кроз облаке лети,

Лети преко небеских висина,

Крила су јој Морава и Дрина,

Рефрен:

Збогом, први нерођени сине,

Збогом, ружо, збогом, рузмарине,

Збогом, лето, јесени и зимо,

Одлазимо, да се не вратимо.

На три свето, и на три саставно,

Одлазимо на Косово равно,

Одлазимо на суђено место,

Збогом, мајко, сестро и невесто.

(Реф.)

Збогом, први.....

Кад је драга да одлазим чула,

За калпак ми невен заденула.

(Реф.)

„Песма косовских јунака“ може се искористити и на часу ликовне културе.

Историјски догађаји одувек су били непресушна инспирација многих уметничких остварења. Бој на Косову, подвизи српских јунака, њихова жртва и страдање, узвишено одрицање царства земаљског ради царства небеског, утицало је на душу српског сељака овог поднебља јаче него све дотадашње или касније победе и порази.

Један од легендарних ликова који се везује за догађаје око Косовског боја јесте Косовка девојка. Према легенди, она је вереница српског јунака Топлице Милана. „Она је симбол српске жене, мајке, или сестре, која ће у ратовима, или бунама, видати ране знаним и незнаним ратницима, изгинуле сахранити и оплакати. Она је, такође, значајан тестатор косовске легенде и по доприносу који даје самарићанству српских жена равна је доприносу Милоша Обилића у развоју култа хероја“ (*Косовска легенда у народном стваралаштву*, 55). У народној уметности мотив Косовке девојке присутан је у везовима. Најчешће се среће мотив преузет са истоимене слике Уроша Предића. Косовка девојка, као жена самарићанка, вечита је инспирација уметника.

Уз занимљиву причу о лику Косовке девојке, у коју ће наставник уплести историјске чињенице са којима су ученици већ упознати кроз наставу историје, слушајући „Песму косовских јунака“ створиће се погодна и подстицајна радна атмосфера за сликање.

НАРОДНА ТРАДИЦИЈА

Циљ наставе народне традиције је: „остварити директно увођење ученика у активности ревитализације традиције кроз непосредно упознавање материјалне и духовне традицијске културе свог народа и народа у ужем и ширем окружењу“ (*Просветни гласник*, 2004, 87).

Развијање свести младих генерација о значају и потреби очувања народне традиције задатак је који прожима и наставу музичке културе. Народна традиција је изборни предмет у основношколском образовању, и новина је у оквиру нашег образовног система. Правилним, осмишљеним и благовременим пружањем информација о нашој народној традицији, уз упознавање њене музичке компоненте, доприносимо очувању националног и културног идентитета.

Корелација треба да допринесе ефикаснијем остваривању задатака у настави оба предмета. Задаци који повезују наставу народне традиције и наставу музичке културе су:

- упознавање обичаја и обреда, уз извођење песама и игара које су их пратиле;
- упознавање народне ношње, уз представљање песама у којима се помињу и описују елементи народне ношње, или приликом извођења народних игара са певањем;
- усвајање знања о основним разликама између градског и сеоског начина живота и, у складу са тиме, представљање градске и сеоске песме;
- упознавање са народним занатима и песмама које описују ове радове (терзије, ћурчије, абације и сл.);
- упознавање са празницима поводом којих се народ окупљао на саборима, око цркава, уз представљање песама и игара које су се изводиле;
- упознавање са народним веровањима и песмама митолошког карактера.

Само свестраним приступом упознавању народне традиције доћи ће се до значајнијих резултата на плану њене ревитализације и очувања.

Занимљиво би, у овом контексту, било упознати ученике с обичајем *прочке*, који се и данас негује у Сиринићкој жупи. Реч *прочка* потиче од старословенске речи *протеније*, што значи опрост.

У селу Готовуша до данас се сачувао основни карактер обичаја *прочке*. Празнује га цела локална заједница, па је и прављење бакљи, које овде називају *кумбаре*, заједничко. Мушкарци одлазе до оближње шуме, секу дугачке тање гране, на врхове им вежу клекове гране – припремају их за паљење у селу. Док праве *кумбаре*, певају:

Лиснај се горо зелена

Лагано Готовуша
Нотни запис: Б. Павловић

Ли - снај се го - ро, зе - ле - на, мо - ре,
ли - снај се го - ро, зе - ле - на.

*Лиснај се, горо, зелена, море,
Лиснај се, горо зелена.
Потеци, водо, студена, море,
Потеци, водо студена.*

*Опадај, лишиће са гране, море,
Опадај, лишиће са гране.
Те покриј моје трагове, море,
Те покриј моје трагове.*

Ову песму ученици ће послушати у наставниковом извођењу. За *прочке* је обичај да се маскирана поворка омладине креће по селима и изводи разне шаљиве драмске сцене. У тој малој драмској игри у главној улози су младожења – Краљевић Марко, затим невеста (мланеста), коју глуми мушкарац, и поворка маскираних младића, одевених у крзна медведа, овце и сл., који чувају *мланесту* да је неко не украде. Карневалско и комедијашко расположење овде не само да није ишчезло, већ је у временима тешког живота српског живља на овим просторима добило форму пркоса и отпора.

Деца и омладина се сакупљају по сеоским улицама да дочекају ову необичну поворку. Шаљиви карактер поклада огледа се у чину крађе невесте, за коју *Марко* потом мора да плати откуп. Маскирани сватови се затим, заједно са мештанима, провеселе уз песму и игру „Тегнај ми оро, мори Бојано“.

Тегнај ми оро, мори, Бојано

Готовуша
Нотни запис Б. Павловић
Снимак РТС

Тег - нај ми о - ро, мо-ри, Бо - ја - но, тег - нај ми
о - ро, мо - ри, Бо - ја - - - но.

*Тегнај ми оро, мори, Бојано,
Тегнај ми оро, мори, Бојано.
Не могу, јадна, море, да тегнем,
Не могу јадна, море, да тегнем.*

*Тегнај ми оро, мори, Бојано,
Тегнај ми оро, мори, Бојано.
Ја би га јадна, море, теглила,
Ја би га јадна, море теглила.*

Након овог веселја, пред вече, мештани се окупљају на договореном месту у селу, и пале кумбаре. Најпре заложу велику ватру, а онда доносе кумбаре, које су већ припремили током дана. Када их запале, витлају их, окрећу око себе.

Након паљења заједничке ватре мештани једни другима опраштају. Тако се решавају ситнији неспоразуми настали током протекле године. Веровало се да ако је нешто лоше учињено, током ове недеље биће опроштено. Цела недеља је недеља свеколиког праштања. Док горе кумбаре, певају песму „Заспало ми Калинче“.

Заспало ми Калинче

Забележила Б. Павловић
Певао: Славиша Добросављевић
Село Готовуша

Мирно

За - спа - ло ми Ка - лин - че, на - не, Ка - лин - че.

*Заспало ми Калинче, нане, Калинче,
На врх бело планинче, нане, планинче.
На зелене ливаде, нане, ливаде.
На студено камење, нане, камење.
Дик се, дик се, Калинче, нане, Калинче.
Доста си се наспало, нане, наспало.
Три вечери без мене, нане, без мене.*

ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ

Циљ наставе физичког васпитања је да разноврсним и систематским моторичким активностима, у повезаности с осталим васпитно-образовним подручјима, допринесе интегралном развоју личности ученика (когнитивном, афективном, моторичком), развоју моторичких способности, стицању,

усавршавању и примени моторичких умења, навика и неопходних теоријских знања у свакодневним и специфичним условима живота и рада (*Просветни гласник*, 2008, 63).

Повезаност наставних предмета физичко васпитање и музичка култура могуће је остварити преко традиционалних народних игара са певањем. Наставни план и програм оба предмета подстиче неговање овог вида народног стваралаштва, па је то методичка тачка њиховога повезивања.

Народне игре са певањем посебно треба користити у разредној настави, јер су овакви садржаји пријемчиви деци у овом узрасту, док са старијим ученицима треба, осим игара са певањем, обрађивати и игре уз инструменталну пратњу. Извођење готово сваке косовске песме пратила је игра. Ову карактеристику треба истаћи у раду са ученицима.

Козарице, козарице

Весело

Забележиле сестре Јанковић
Косовска Митровица

Ко - за - ри - це, ко - за - ри - це, кој ти чу - ва ко - зе? ко - зе?

„Козарице, козарице,
Кој ти чува козе?“
„Младо момче, младо момче,
Што се тебе тиче?“
„Козарице, козарице, би ли пошла за ме?“
„Младо момче, младо момче,
Ја не смем од нане.“

На часу музичке културе песма ће се научити по слуху. Погодна је за доживљавање двочетвртинског такта. На часу физичке културе приступиће се савладавању корака игре. Наставник изводи целу игру, уз певање, а затим је објашњава по мањим целинама. Игру најпре увежбава са групом талентованијих ученика, како би остали, гледајући, лакше запамтили кораке. Рад фолклорне секције треба додатно да мотивише ученике на упознавање играчке народне музичке традиције.

ЗАКЉУЧАК

Овај рад резултат је промишљања и прилагођавања савременим могућностима и захтевима наставне праксе. Модели наставних интерпретација засновани су на креативном приступу настави, и могућностима корелационог вида рада у обради појединих наставних јединица. У складу је с иманентном природом наставне области музичка култура, са циљем превазилажења догматско-репродуктивног, нормативног система наставе. Афирмисан је интердисциплинарни приступ у обради народних песама, с посебним освртом

на косовскометохијске народне песме. Преко ових садржаја настава музичке културе повезана је с наставом српског језика и књижевности, историјом, ликовном културом, народном традицијом, физичком културом, светом око нас, природом и друштвом.

ЛИТЕРАТУРА

- Васиљевић, М. (1950), *Југословенски музички фолклор*, Народне песме које се певају на Космету, Просвета, Београд.
- Ивановић, Н. (2007), *Методика општег музичког образовања за основну школу*, Завод за уџбенике, Београд.
- Јанковић, Љ. и Д. (1937), *Народне игре*, II књига, Просвета, Београд.
- Јовановић, Б. (2005), *Школа и васпитање*, Едука, Београд.
- Косовска легенда у народном стваралаштву*, Етнографски музеј у Београду, Београд.
- Просветни гласник*, бр. 10, (2004), Београд.
- Просветни гласник*, бр. 1, (2005), Београд.
- Просветни гласник*, бр. 5, (2008), Београд.
- Просветни гласник*, бр. 6, (2009), Београд.
- Цветановић, В. (1993), *Лирска народна поезија у родном крају Кнеза Лазара*, *Гласник Баштина*, св. 4, Институт за проучавање културе Срба, Црногораца, Хрвата и Муслимана, Приштина.

Pavlovic Biljana, Ph.D.

Teacher Training Faculty in Prizren – Leposavic

CORRELATION OF MUSIC TEACHING WITH OTHER TEACHING SUBJECTS IN PRIMARY SCHOOL

Summary: *This paper points to possibilities of music teaching correlation with other teaching subjects in primary school. A conclusion presented stresses the great importance of this type of pedagogical work in systematization, relating and adoption of knowledge. A special attention is paid to the selection of examples of music i.e. folk music as a content of music teaching which can realize inter-subject relations. The stress is on folk songs from Kosovo and Metohija which have been neglected in the teaching of music.*

Key words: correlation, teaching music, primary school, teacher, student